

Ylienkelit Mikael, Gabriel, Rafael

ja muut ruumiittomat voimat

8.11.

Ruumiittomien voimien juhla

Enkelit ovat Jumalan luomia, ruumiittomia voimia. Luomiskertomuksessa kerrotaan, kuinka Jumala loi taivaan ja maan, toisin sanoen näkyvän ja näkymättömän maailman. Enkelit ovat osa näkymätöntä maailmaa. Niiden tehtävä on ylistää ja palvella Jumalaa, sekä toimia Hänen sanansaattajinaan: enkeli (kreikaksi ἄγγελος, angelos) tarkoittaa sanansaattajaa.

Katolinen kirkko muistelee arkkienkeleitä 29.9. Päivä tunnetaan nimellä Michaelmass, suomeksi Mikkelinmessu tai Mikkelinpäivä.

Taivaallisten voimien johtajat, teitä me kelvottomat anomme:

”Suojelkaa rukouksillanne meitä ja kätkekää meidät aineettoman kunnianne siipien alle!”

Varjelkaa meitä, kun me hartaasti lankeamme eteenne ja anomme:

”Päästäkää vaaroista meidät, oi ylhäisten voimien päämiehet.”

Tropari, 4. säv.

Kuva: Wikimedia Commons/ Deecodee

Väinönputken latinankielinen nimi on *Angelica archangelica*.

Taivaallisten sotajoukkojen johtajat

Kirkon omaksuman opin mukaan enkelit on jaettu kolme kertaa kolmeen ryhmään. Näitä yhdeksää ryhmää kutsutaan enkelien hierarkioiksi. Kyse on niin sanotusta puhtaasta hierarkiasta, jonka läpi Jumalan kirkkaus välittyy ihmisille. Enkelit toimivat kokonaan Jumalan tahdon palveluksessa ja välikappaleina.

Serafit, kerubit ja valtaistuimet ovat lähimpänä Jumalaa.

Seuraavan tason muodostavat herruudet, voimat ja vallat.

Lähimpänä ihmistä ovat hallitukset, ylienkelit ja enkelit.

Enkeleihin kuuluvat mm. suojelusenkelit, kun taas arkkienkeleitä mainitaan Raamatussa myös nimeltä. Arkkienkelit ovat taivaallisten sotajoukkojen johtajia. Tunnetuimmat heistä ovat Mikael ja Gabriel. Lisäksi Raamatussa mainitaan nimeltä ylienkeli Rafael. Rafael esiintyy deuterokanonisessa Tobitin kirjassa. Häntä pidetään parantajana ja ikonitaiteessa hänet kuvataan usein kalan kanssa.

Ylienkeli Rafael - Suomen ortodoksinen kirkko

Ortodoksinen kulttuurikeskus :: Ylienkelit Mikael, Gabriel ja Rafael

Enkeli – Ortodoksi.net

Ortodoksisia näkökohtia enkeleistä (opetuspuhe) – Ortodoksi.net

Ylienkelit Mikael, Gabriel, Rafael ja muut ruumiittomat voimat - Suomen ortodoksinen kirkko

Suojelusenkeli – Ortodoksi.net

Kirkonkellot

Kirkonkellot kuvaavat enkeleitä. Ruumiittomien voimien tavoin nekin julistavat ilosanomaa ja Jumalan kunniaa. Kirkonkellot siunataan tehtäväänsä ja niiden soiton uskotaan myös karkottavat pahaa. Kirkonkellot ovat olleet kaupungin ja kylän sydän ja niiden merkkiääni on muistuttanut ihmisiä rukousajoista. Kelloja on ripustettu myös paikkoihin, joita on haluttu suojella, mm. karjan kaulaan ja ulko-oviin. Serbiassa lasten kauloihin ripustetaan kellot Lasaruksen lauantaina. Kello ilmoittaa Lasaruksen kuolleista herättämisestä ja Kristuksen ratsastamisesta Jerusaleiin.

Enkeleitä kuvataan myös laitamalla lampukat, kattokruunut, kirkkoloput tai pääsiäismunat pyörimään. Liike kuvaa enkeleiden iloa taivaassa.

Enkelipäivä

Nimiperinteestä ja nimenannnosta, ks. 1.1.

Nimipäivä on ortodoksille tärkeä päivä, sillä silloin juhlitaan sitä pyhää, jonka mukaan uskova on saanut nimensä. Nimipäivää sanotaankin kansaomaisesti ”enkelipäiväksi” sillä oma taivaallinen esirukoilija rinnastuu kansaperinteessä suojelusenkeliin.

Nimipäiväkalenteri on pyhien muistopäiväkalenteri. Suomalainen nimipäiväkalenteri perustuu roomalaiskatoliseen pyhien kalenteriin. Ortodoksi viettää nimipäiväänsä ortodoksisen kalenterin mukaan.

Kristityt eivät alun perin juhlineet syntymäpäivää, vaan nimi valittiin syntymäpäivänä tai sen läheisyydessä juhlittavan pyhän mukaan. jokaisella oli yksi merkittävä vuotuisjuhla, joka oli ensisijaisesti kirkollinen juhla. Tänä päivänä syntymäpäivästä on tullut henkilön tärkein vuotuisjuhla, mutta ortodoksin olisi hyvä sen rinnalla juhlistaa myös nimipäiväänsä.

Ortodoksisissa ja katolisissa maissa vanha nimipäiväperinne on usein vielä voimissaan. Tällöin nimipäivää viettävä voi saada suuren määrän onnitteluja juhlapäivänään, sillä nimipäivän tietävät kaikki, kun taas syntymäpäivä on vain lähipiirin tiedossa. Paikoin voi olla tapana, että nimipäiväsankari ottaa vieraita vastaan ilman erillistä kutsua ja hänen luonaan voi käydä nauttimassa kestitystä ilmoittamatta erikseen tulostaan.

Slaaviminen

Kristilliseen perinteeseen kuuluu, että seurakunta jalkautuu säännöllisesti myös yksityiskoteihin. Erityisesti tämä on tapana pääsiäisenä, jouluna ja nimipäivinä. Juhlailon vieminen seurakuntalaisten kotiin on slaavimista. Slaavimisen yhteydessä voidaan toimittaa rukouspalvelus, moleben. Sen toimittaa tavallisesti pappi, mutta se voidaan toimittaa maallikkovoiminkin.

Slaavijoille tulee tarjota vähintäänkin ryyppy ja pientä suupalaa. Nimipäivien yhteydessä on toki tapana kestitä slaavijoita ja viettää yhdessä juhlaa.

Slava

Serbiassa uskovat eivät vietä yksilöllisiä nimipäiviä. Sen sijaan nimipäivää vietetään perhe- ja sukukunnittain. Kullakin perheellä on oma suojeluspyhä, jonka uskotaan olevan suvun ensimmäisen kristityn taivaallinen esirukoilija. Slava-juhla yhdistää kristityt perheet menneisiin sukupolviin ja kansalliseen historiaan. Nainen omaksuu avioliiton myötä puolisonsa perheen suojeluspyhän.

Slava-juhlana perhe kokoontuu yhteen. Avoin kutsu on aina voimassa perheen slavana, ja paikalle kokoontuvat sukulaisten lisäksi ystävät ja naapurit. Juhla alkaa juhlallisella slava-kynttilän sytyttämisellä. Jos pappi osallistuu, toimitetaan kodinpyhitys.

Juhla-aterian keskipiste ovat muistelupuuro koliva, joka on valmistettu perheen taivaallisen esirukoilijan ja esivanhempien muistolle, sekä muisteluleipä, slavski kolic, joka symboloi Kristuksen läsnäoloa. Koliva, kolac ja punaviini viedään kirkkoon siunattavaksi, tai pappi siunaa ne kotona.

Slava-juhlat jaetaan kahteen kastiin sen mukaan, tapahtuvatko ne paaston aikana vai paaston ulkopuolella. Isäntäväen kunnia-asia on noudattaa juhlassa kirkon paastosääntöjä. Juhlassa tarjotaan kuitenkin aina viiniä, sillä slava keventää paastoa myös ankaran paaston päivinä.

Kuva: Wikimedia Commons/ Goran Andjelic

Koliva, slavski kolac ja punaviini. Kolac on muisteluleipä. Se on makea ja muistuttaa kulitsaa. Rituaalileivän leipomiselle tyypilliseen tapaan valmistuksessa käytetään pyhitettyä vettä, ennen leivontaa puhdistaudutaan ja leivonta tapahtuu rukouksellisesti.

Leipä siunataan leikkaamalla se ristinmuotoisesti pohjasta ja kaatamalla viiltoon punaviiniä. Myös kolivaan kaadetaan ristinmuotoisesti viiniä. Tällä muistetaan Kristuksen uhria.

Lopuksi läsnäolijat pitelevän leipää ja yhdessä pyörittävät sitä kolmesti vastapäivään. Leipää suudellaan ja se murretaan osiin. Jokaiselle vieraalle annetaan pala leipää, lusikallinen kolivaa ja lasillinen viiniä.

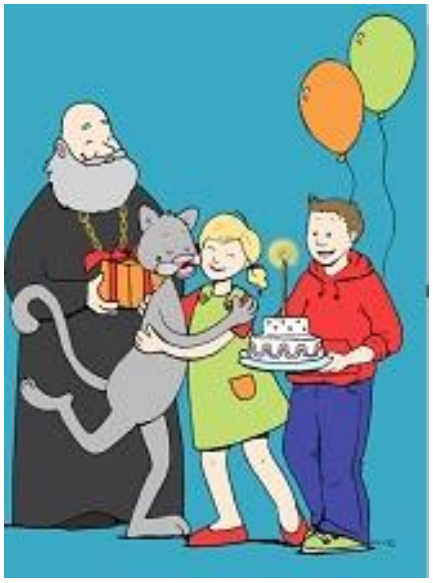
Katso UNESCOn video serbialaisesta slavasta.

Nimipäivä suurena juhlapäivänä

Kreikassa ei lapsia nimetä ainoastaan pyhien ihmisten, vaan myös suurten juhlien mukaan. Niinpä on tavallista, että Panagiotis juhlii Jumalansynnyttäjän kuolonuneen nukkumisen juhlana, Evangelia juhlii Jumalansynnyttäjän ilmestysjuhlana ja Stavros juhlii ristin ylentämisen juhlana. Tällöin henkilön taivaallinen esirukoilija ei toki ole juhla, vaan Jumalansynnyttäjä tai Kristus.

Miten juhlistaa nimipäivää?

Nimipäivää voi juhlistaa itse parhaaksi katsomallaan tavalla. Sitä voi juhlia järjestämällä suuret juhlat, tai sitten voi viettää juhlaa vain lähimpien kanssa. Yksinkin voi juhlia! Juhlinnan tapa on myös vapaa. Suositeltavaa on tietenkin luoda kestäviä perinteitä. Tärkeintä kuitenkin on, että päivän huomio jollakin tavalla, oli tuo tapa miten pieni ja koruton tahansa.

Muutama vinkki nimipäivän viettoon

Osallistu jumalanpalvelukseen, jos sellainen toimitetaan nimipäivänäsi.

Nauti nimipäivänäsi jokin nimipäiväherkku. Esimerkiksi enkelikakku sopii enkelipäivään.

Enkelikakku | Martat

Enkelikakku | Maku

Kuva: Ortoboxi

Anna uhrilahja oman pyhäsi kunniaksi. Lahjoita – Filantropia ry

Valmista taivaallisen esirukoilijasi muistoksi kolivaa ja muisteluleipä. Siunaa ne ristinmerkillä ja rukouksella, pyhitetyllä vedellä tai suitsutuksella.

Käänny rukouksessa oman taivaallisen esirukoilijasi puoleen.

Rukoile Jumalaa puolesta, pyhä *taivaallinen esirukoilijani* (voit korvata pyhän nimellä).
Minä hartaasti käännyn puoleesi, joutuisa auttajani ja sieluni esirukoilija.

Lue rukous suojelusenkelille.

Jumalan enkeli, pyhä varjelijani, sinut Jumala on antanut taivaasta suojelijakseni.
Hartaasti rukoilen sinua: Valista minua tänä päivänä ja varjele kaikesta pahasta.
Neuvo hyvään ja johda pelastuksen tielle. Aamen.

Muista kummiasi esirukouksessa, puhelulla tai kortilla, tai kutsu kummisi nimipäiväkahville!

Nimipäivänä muistetaan omaa ”suojelijakolmikkoa”:
taivaallista esirukoilijaa, suojelusenkeliä ja kummia.

Kummi

Kummin tehtävänä on alun perin ollut toimia henkilönä, joka tuo uuden katekumeenin seurakuntaan ja ikään kuin ottaa tämän vastuulleen, sekä toimii rinnalla kulkijana. Vainojen aikana oli erityisen tärkeää, että joku tunsi uuden tulokkaan ja meni tästä takuuseen.

Lapsikasteen yleistyttyä kummista tuli henkilö, joka otti vanhempien rinnalla vastuuta lapsen kristillisestä kasvatuksesta eli katekeesista.

Periaatteessa kummin rooli ei ole vuosisatojen aikana muuttunut, vaan kummin tulisi olla henkilö, joka voi tukea kasvussa kirkon jäsenyyteen ja toimia esimerkkinä. Rooli on oikeastaan ihan sama, oli sitten kyseessä aikuisen tai sylivauvan kummi.

Käytännössä kummin rooli on muuttunut paljonkin. Pienen lapsen kummi voi kokea velvollisuudekseen ostaa syntymäpäivä- ja joululahjoja. Vanhemmat saattavat valita kummiksi parhaat ystävänsä, sen sijaan että pyytäisivät kummiksi jonkun kirkon elämään sitoutuneen henkilön. Kummius ei kuitenkaan ole palkitsemisjärjestelmä eikä kummi ole lahja-automaatti. Kummin tehtävä on rukoilla kummilapsensa puolesta ja olla tarvittaessa saatavilla tueksi kristilliseen kasvatukseen.

Kummilapsella on myös velvollisuus kummiaan kohtaan. Kummius on uhraus ja palvelutehtävä. Kummia on menneinä aikoina kunnioitettu kuin äitiä ja isää – Karjalassa puhuttiinkin ristiäidistä ja risti-isästä! Kummi virvottiin parhaalla vitsalla, tälle vietiin ensimmäinen ristaleipä ja tältä myös pyydettiin moniin asioihin neuvoa ja lupaakin. Kummin sana oli painava.

Ortodoksisessa kirkossa kummius rinnastetaan lähisukulaisuuteen, eikä kummin kanssa voi esimerkiksi avioitua. Suositeltavaa on myös, että kummi ja kummilapsi ovat samaa sukupuolta. Ikärajoituksia ei varsinaisesti ole, mutta vakiintuneen tavan mukaan kummiksi voi ryhtyä kristinoppikoulun käytyään, eli noin 15-vuotiaana. Koska kummin tehtävä on ohjata ja opastaa kummilastaan, on suositeltavaa, ettei kummi ole itsekin aivan vasta kirkkoon liittynyt.

Kuva: Wikimedia Commons

Herran Edelläkävijää, pyhää Johannes Kastajaa pidetään kummien suojelijana, sillä hän kastoi Kristuksen. Pyhä Johannes kuvataan ikonissa usein enkelinä, sillä hän eli jo tässä maailmassa puhdasta enkelielämää.

Ortodoksinen kalenteri – Ortodoksi.net

Puuhaa enkelien päivänä

Kirjavinkit

Kirkkauden sanansaattajat

Taivaalliset voimat

Monia vuosia! on ortodoksien käyttämä onnittelulaulu.

Kuuntele Monia vuosia neliäänisesti.

Monia vuosia lasten kanssa

Pate-sarjis nimipäiväperinteestä

Askartele nimipäiväkortti. Tästä voit tulostaa kuvan.

Askartele Monia vuosia! -viirinauha. Viirinauha | Martat

Kuuntele ja katsele

Laulu ylienkeli Mikaelille (Pyhiinvaeltajan lauluja)

Mutshoit-yhtyeen liveversio

Pappismunkki Serafim Seppälä: Enkelten kirkko

Ortoboxi

Enkeli-askarteluja

Hamahelmi

Silkkipaperienkeli_ikkunaan.pdf

Microsoft Word - Enkeli_heijastin.docx

helmienkeli

Nettitehtävät

Täydennä teksti enkeleistä oikeilla sanoilla

Crossword

Ortoboxi.fi - Palapeli

Suojelusenkeli - etsi erot

Ortoboxi.fi - Palapeli

Tulostettavia enkelitehtäviä

suojelus.pdf

enkeli2

Microsoft Word - pikkuenkeli.docx

Puuhamoniste_enkelit

Microsoft Word - erot_enkeli2.docx

Monia vuosia

Monia vuosia - etsi erot

monia_vuosia.pdf

Microsoft Word - Kakkumunkki_erot.docx

Serafit seisoivat hänen ympärillään; kullakin oli kuusi siipeä: kahdella he peittivät kasvonsa, kahdella he peittivät jalkansa, ja kahdella he lensivät. Ja he huusivat toinen toisellensa ja sanoivat:

"Pyhä, pyhä, pyhä Herra Sebaot;

kaikki maa on täynnä hänen kunniaansa".

Jes. 6: 2–3

Serafi – Ortodoksi.net

Sivujen 1, 6 ja 11 kuvat: Ortoboxi

Vihkosen laati Maura Ihatsu